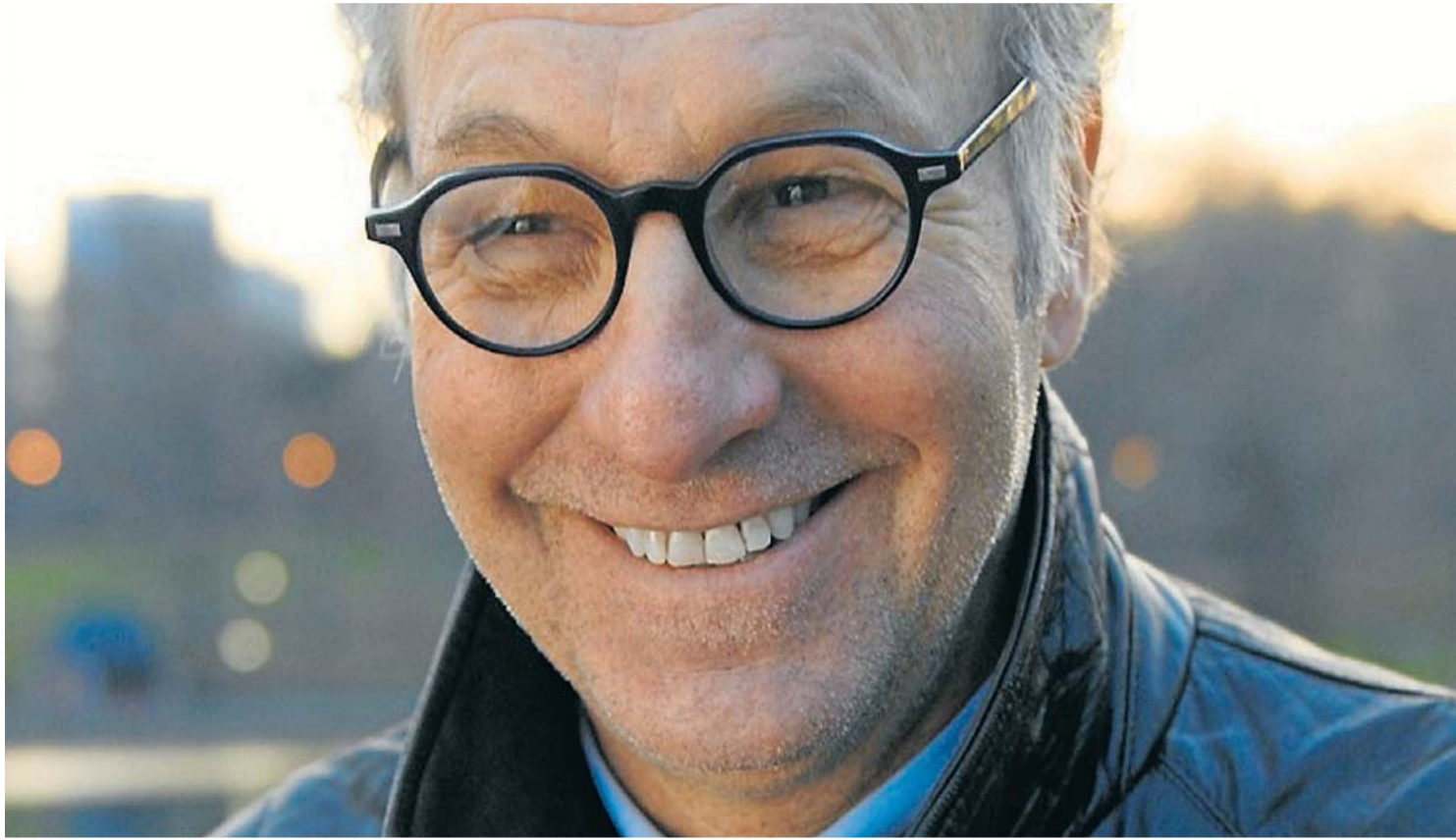

Todd Strasser

Novel·lista

Entre les més de 130 novel·les de Todd Strasser destaca 'L'onada', ara en català a Blackie Books. Es basa en un experiment real en què un professor va voler respondre als alumnes per què els alemanys s'havien quedat de braços plegats mentre milions de persones eren exterminades durant la Segona Guerra Mundial

BLAKIE BOOKS

“Els adolescents són més manipulables”

◆◆◆◆◆ Silvia Marimon Molas

Todd Strasser (Nova York, 1950) va publicar *L'onada* el 1981. La novel·la, que s'ha traduït a més de vint llengües, no ha envellit gaire, continua sent llegida a les aules de tot el món i es continua reeditant. Blackie Books n'ha publicat una nova edició amb traducció al català d'Imma Falcó. La història que explica, que també s'ha portat a la gran pantalla, és un experiment real que un professor va fer en un institut californià el 1969 per respondre a la pregunta dels seus estudiants: ¿com podia ser que els alemanys es quedessin de braços plegats mentre milions de persones innocents eren exterminades? El professor va començar a introduir canvis a l'aula. El seu lema era: “Força mitjançant la disciplina, força mitjançant la comunitat, força a través de l'acció, força a través de l'orgull”. Amb poc temps, la majoria d'alumnes van acceptar que el grup estava per sobre de les seves conviccions, encara que això fes patir molta gent. Strasser creu que ara, com fa quaranta anys, els adolescents són els més vulnerables a la pressió del grup i per això el seu llibre continua sent tan popular.

És un autor prolífic, ha escrit més de 130 novel·les per a públic infantil i adolescent i ha sabut arribar als lectors mostrant altres maneres de veure el món, sense ser frívol però divertit. Ha criticat el consumisme i els pares sobreprotectors, ha parlat de l'amenaça nuclear, dels sensesostre, de les armes als instituts i del *bullying*. A més, escriu en publicacions com *The New Yorker*, *Esquire* i *The New York Times* i, quan pot, agafa la taula de surf.

Va escriure 'L'onada' fa quaranta anys. Creu que els adolescents d'avui participarien en un experiment com el que va proposar el professor Ron Jones?

Els adolescents han canviat molt des dels anys 70 i en molt bona part gràcies a l'arribada d'internet, però continuen sent adolescents i estan subjectes a la pressió del grup. Segurament l'adolescència és l'etapa de la vida on aquesta pressió és més gran i també la necessitat de formar part del grup. Crec que el fet que *L'onada* torni a ser popular és perquè els mestres en són conscients.

“LA NECESSITAT DE FORMAR PART D'UN GRUP ÉS UNA PRESSIÓ MOLT GRAN, QUAN ETS JOVE”

Ron Jones mostra als seus estudiants imatges dels camps de concentració i tots queden horroritzats. Com vostè deia abans, ara vivim a la societat d'internet i rebem moltíssimes imatges. Creu que l'impacte seria el mateix entre els joves actuals? És una pregunta interessant i reflecteix un dels aspectes pels quals avui els adolescents són diferents: internet. Sospito que l'efecte de l'horror dels camps de concentració avui seria menys important perquè estem acostumats a tota mena d'imatges i perquè a mesura que passa el temps, els adolescents ho veuen com una cosa més llunyana i, per tant, que és menys probable que passi. A més, en el món del Photoshop, tinc la sensació que s'ha perdut el respecte i la fe en les imatges.

Hi ha un augment de l'extrema dreta, també entre la població més jove. Per què creu que el feixisme continua seduïnt els adolescents? Suposo que depèn de cadascú. Segurament a alguns els atrau el poder del feixisme i creuen que unint-s'hi seran més poderosos. Uns altres busquen la

protecció i la seguretat que pot semblar que ofereix el feixisme. No és casualitat que Orwell anomenés el líder feixista, a la seva novel·la *1984*, Big Brother, perquè com a infants tendim a buscar el germà gran perquè ens protegeixi.

Ben Ross busca desesperadament als llibres l'explicació de per què els alemanys van donar suport al nazisme i, com que no la troba, fa l'experiment. Creu que ara en sabem més coses i ho podem explicar?

El que comentàvem abans, el desig de poder, de seguretat, la inclinació humana a intentar buscar una víctima expiatòria, algú a qui donar la culpa de tot el que va malament, que és el que va passar a Alemanya el 1930. I la por, no donar suport als nazis podia costar-te la vida.

Creu que ara els adolescents són més o menys manipulables que als anys 70?

No ho sabria dir, però crec que en general són més manipulables que els adults. Suposo que és perquè són nous en el món adult i més oberts a noves idees sense prejudicis.

A l'obra de Stefan Zweig hi ha el missatge que els seus contemporanis no van reconèixer a temps un moviment que va determinar el seu temps. Creu que ara estem més alerta als nous feixismes?

Almenys a Amèrica es poden distingir dos grups: els que no estan alerta als nous feixismes (i n'hi ha que fins i tot neguen que hagin existit mai) i els que sí. Molts dels qui van donar suport a Trump insisteixen en el fet que no són feixistes, encara que cap altre president en la història recent d'Amèrica hagi mostrat tantes tendències feixistes com ell. En la retòrica retorçada d'avui, els qui donen suport a Trump creuen que els ofereix una gran llibertat. Tanmateix, qualsevol que hagi estudiat els líders feixistes en reconeixerà un en Trump per tota la seva demagògia.

Creu que la literatura pot ser un antídoto davant l'auge del feixisme? Com?

Sí, perquè pot aconseguir que els joves estiguin més alerta. Els professors hi tenen un paper vital, primer fent que els estudiants llegeixin i després ajudant-los perquè entenguin el que llegeixen i la manera d'aplicar-ho al món que els envolta.

La paraula 'llibertat', com vostè comentava abans, es manipula sovint i ha sigut molt utilitzada per la dreta. La llibertat és també molt important per als joves. Com la definiria vostè? El dret d'actuar, de parlar, de pensar sense limitacions ni repressió. Al llibre, Laurie Saunders encarna la llibertat en la seva lluita contra el feixisme.◆◆